

УДК

Цебринська Ю. – ст. гр. БО-41

Тернопільський державний технічний університет ім. Івана Пулюя

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЯВИЩЕ

Науковий керівник: ст. викладач, к. е. н. Марущак Л. І.

Зрушення, що відбулись на сучасному етапі в економіці України, призвели до суттєвих негативних змін на ринку праці, зокрема, до досить значних обсягів і рівня безробіття серед населення. Воно було і залишається одним із найхарактерніших проявів хворобливого стану економіки в різні часи та в різних країнах і є результатом порушення макроекономічної рівноваги. Безробіття є неминучим супутником ринкової економічної системи, і навіть в умовах ідеального управління не може бути ліквідоване, однак зменшувати його рівень необхідно! Безробіття – це соціально-економічне явище, перевищення пропозиції робочої сили над попитом, тобто невідповідність між кількістю працездатних і кількістю робочих місць. За методологією Держкомстату безробітними є лише ті, хто зареєстрований в державній службі зайнятості, всі решта – зайняті. Варто зазначити, що існують різні концепції сутності безробіття: теорії Т.Мальтуса (він пояснював безробіття надто швидким зростанням населення і тому нестачею засобів до існування), К.Маркса (тобто в процесі нагромадження капіталу все менша частка спрямовується на найм робітників), Кейнса (через недостатній сукупний попит), А.Бігу та багатьох інших відомих вчених. Сучасні вчені-економісти теж невтомно працюють над цією важливою та болючою проблемою суспільства. З метою вирішення проблеми безробіття створені центри зайнятості, розроблені державні програми щодо зменшення безробіття. Існують різні форми безробіття, зокрема природне (фрикційне і структурне) та надлишкове (сезонне, технологічне, циклічне). Характерним явищем в Україні є приховане безробіття (часткова зайнятість). Особливо турбує питання безробіття серед молоді України! Вона – майбутнє нації, майбутнє держави; і від стартових умов її діяльності залежить подальший національний розвиток. Соціально-економічні наслідки безробіття: відбувається знецінення ресурсу праці; погіршується якість життя частини громадян; посилюється тиск на рівень оплати праці зайнятих з боку конкуруючих безробітних, трудова міграція в пошуках кращого життя; зростає кількість людей, схильних до дій, які суперечать загальноприйнятим суспільним нормам і цінностям. Однак безробіття – це дещо більше, ніж соціально-економічне лихо. Воно завдає також великих соціально-психологічних збитків. Втрата роботи істотно знижує життєвий рівень працівника, завдає йому морально-психологічної травми. Зниження кваліфікації, втрата самоповаги, бездіяльність, почуття самотності та непотрібності призводять до занепаду моральних основ суспільства, розчарувань, до розпаду сім'ї, суспільно-політичних потрясінь, погіршення фізичного і психологічного стану людини, як наслідок зростає кількість серцевих захворювань, нервових зривів, алкоголізму, у багатьох зникає сенс навіть жити! Молодим людям необхідно постійно спостерігати за змінами на ринку праці, необхідно заохочувати молодого спеціаліста до самозайнятості. Це дасть можливість проаналізувати та оцінити всі явища і тенденції, а отже не стати свідомо безробітним. Крім того, потрібно удосконалити механізм підтримки малого підприємництва. Це сприятиме розширенню робочих місць і зменшенню безробіття. Отож, вивчення безробіття та його особливості на Україні, а також знання досвіду інших зарубіжних країн створює основу для нормального функціонування ринку праці та вирішення проблеми безробіття.